

Генеральному прокурору
Ірині ВЕНЕДІКТОВІЙ

ЗВЕРНЕННЯ

Статтями 1 та 3 Конституції України встановлено, що Україна є демократична, правова держава. В Україні визнається і діє принцип верховенства права.

За приписами статті 19 Конституції України правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Загальні функції прокуратури закріплені у статті 131⁻¹ Конституції України. При цьому, положення пункту 3 частини першої цієї статті відсилають до спеціального закону, яким мають бути визначені виключні випадки та порядок представництва прокурором інтересів держави в суді. Таким законом є Закон України «Про прокуратуру».

Частина четверта статті 19 Закону України «Про прокуратуру» визначає обов'язки прокурора та передбачає, зокрема, що прокурор зобов'язаний діяти лише на підставі, в межах та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до частини третьої статті 23 даного Закону прокурор здійснює представництво в суді законних інтересів держави у разі порушення або загрози порушення інтересів держави, якщо захист цих інтересів не здійснює або неналежним чином здійснює орган державної влади, орган місцевого самоврядування чи інший суб'єкт владних повноважень, до компетенції якого віднесені відповідні повноваження, а також у разі відсутності такого органу. Наявність таких обставин обґрунтовується прокурором у порядку, передбаченому частиною четвертою цієї статті.

Отже, виключними випадками, за яких прокурор може здійснювати представництво інтересів держави в суді, є порушення або загроза порушення

інтересів держави. Ключовим для застосування цієї норми є поняття «інтерес держави».

У Рішенні Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями Вищого арбітражного суду України та Генеральної прокуратури України щодо офіційного тлумачення положень статті 2 Арбітражного процесуального кодексу України (справа про представництво прокуратурою України інтересів держави в арбітражному суді) від 08.04.1999 № 3-рп/99 Конституційний Суд України, з'ясовуючи поняття «інтереси держави» висловив позицію про те, що інтереси держави відрізняються від інтересів інших учасників суспільних відносин. В основі перших завжди є потреба у здійсненні загальнодержавних (політичних, економічних, соціальних та інших) дій, програм, спрямованих на захист суверенітету, територіальної цілісності, державного кордону України, гарантування її державної, економічної, інформаційної, екологічної безпеки, охорону землі як національного багатства, захист прав усіх суб'єктів права власності та господарювання тощо.

У Рекомендаціях Парламентської Асамблеї Ради Європи від 27.05.2003 № 1604 (2003) «Про роль прокуратури в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві закону» щодо функцій органів прокуратури, які не відносяться до сфери кримінального права, передбачено важливість забезпечити, щоб повноваження і функції прокурорів обмежувалися сферою переслідування осіб, винних у скоєнні кримінальних правопорушень, і вирішення загальних завдань щодо захисту інтересів держави через систему відправлення кримінального правосуддя, а для виконання будь-яких інших функцій були засновані окремі, належним чином розміщені і ефективні органи.

Враховуючи викладене, з урахуванням ролі прокуратури в демократичному суспільстві та необхідності дотримання справедливого балансу у питанні рівноправності сторін судового провадження, зміст пункту 3 частини першої статті 131-1 Конституції України щодо підстав представництва прокурора інтересів держави в судах не може тлумачитися розширено.

Упродовж останнього часу на адресу Тернопільської міської ради надійшла значна кількість запитів Тернопільської окружної прокуратури, підставою яких вказано необхідність виконання доручення Офісу Генерального прокурора, з вимогою надання копій документів, що стосуються укладення договорів оренди об'єктів комунальної власності.

Вважаємо за необхідне наголосити, що принципами місцевого самоврядування відповідно до статті 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є, насамперед принцип правової, організаційної та матеріально-фінансової самостійності в межах повноважень, визначених цим та іншими законами; підзвітності та відповідальності перед територіальними громадами їх органів та посадових осіб.

З огляду на це у відносинах прокуратура — органи місцевого самоврядування має дотримуватись принцип паритетності (рівності), а не контролю та підпорядкованості. Наглядова функція прокуратури над органами місцевого самоврядування виключена із повноважень прокуратури.

Державний контроль за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування може здійснюватися лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, і не повинен призводити до втручання органів державної влади чи їх посадових осіб у здійснення органами місцевого самоврядування наданих їм власних повноважень.

Попри це, запити Тернопільської окружної прокуратури з вимогою надання копій документів та інформації щодо передачі в оренду приміщень, які є комунальною власністю Тернопільської територіальної громади і жодним чином не можуть належати до сфери державних інтересів, дають підстави дійти висновку про намагання прокуратури втрутитись у діяльність органу місцевого самоврядування та здійснювати за ним контроль поза межами наданих прокуратурі повноважень.

Наголошуємо, що передача в оренду приміщень комунальної власності Тернопільської територіальної громади здійснюється на підставах, у порядку та спосіб, що визначені нормами чинного законодавства України.

Додатково звертаємо увагу на те, що на утримання закладів загальної середньої освіти Тернопільської міської територіальної громади в поточному році передбачена освітня субвенція з державного бюджету в сумі 505,3 млн. грн. При цьому, з бюджету Тернопільської громади на заклади освіти для забезпечення поточними видатками додатково спрямовано 694,2 млн. грн.

Крім того, з 2016 року шість закладів професійно-технічної освіти фінансуються за рахунок коштів бюджету громади, що є додатковим навантаженням на фінансовий розподіл коштів між бюджетними установами та закладами міста.

Упродовж 2020 року загальна сума надходжень від передачі комунального майна закладів освіти в оренду склала 1093478 гривень, які спрямовуються на потреби відповідних навчальних закладів.

Ми, депутати Тернопільської міської ради вважаємо, що в умовах, коли галузь освіти залишається недофінансованою, у тому числі з державного бюджету, втручання окружної прокуратури в законну діяльність міської ради є неприпустимим, та висловлюємо свою категоричну незгоду з діями, спрямованими на спробу встановлення контролю за реалізацією органом місцевого самоврядування власних визначених законодавством функцій і повноважень.

Такі дії йдуть всупереч політики Президента України, яка спрямована на підтримку освіти, підняття престижності праці та статусу працівників освіти, збільшення можливостей для професійного зростання та збільшення зарплат вчителів.

Закликаємо Вас як Генерального прокурора вплинути на ситуацію, що склалась, вжити усіх необхідних заходів у межах наданих Вам повноважень для припинення означених дій Тернопільської окружної прокуратури та недопущення подібних проявів у майбутньому.

Вимагаємо зупинити «прокурорський беспредел» в м. Тернополі!

Прийнято на пленарному засіданні восьмої сесії Тернопільської міської ради 20.08.2021.

Міський голова

Сергій НАДАЛ

